ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, ПРАФКОМАЎ І КАМІТЭТА ЛКСМБ
ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 24 (771) | Аўторак, 26 чэрвеня 1990 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

АБМЕРКАВАНЫ АКТУАЛЬНЫЯ ПРАБЛЕМЫ

АБ ПЕРАХОДЗЕ ДА РЫНАЧНАЙ ЭКАНОМІКІ

На кафедры палітэканоміі адбыліся заняткі метадалагічнага семінара, прысвечаныя праблемам пераходу да рынначнай эканомікі ў краіне. Гэтыя праблемы цікавяць сёння кожнага з нас.

З дакладам выступіў загадчык кафедры, доктар эканамічных навук, прафесар У. Ф. Бондараў. У абмеркаванні даклада і ў дыскусіі прынялі ўдзел дацэнты Т. А. Мальгіна, У. С. Дайнэка, А. П. Цыбіна, Н. П. Пухава, А. В. Вароніч і іншыя выкладчыкі кафедры. Выступаючыя падкрэслівалі непазбежнасць пераходу да рэгулюемай рыначнай эканомікі і чакаемы спрыяльны ўплыў рынку на стымуляванне навукова-тэхнічнага прагрэсу, павышэнне эфектыўнасці вытворчасці, скарачэнне і пераадоленне дэфіцытнасці ў эканоміцы. Абмяркоўваліся і шляхі фарміравання рынкаў сродкаў вытворчасці, спажывецкіх тавараў, каштоўных папер, навуковых распрацовак, працы і рэгуляванняя рыначных адносін. У цэнтры дыскусіі былі праблемы маючай адбыцца рэформы цэн, сацыяльнай абароненасці савецкіх людзей, захавання і павышэння жыццёвага ўзроўню, перш за ўсё нізкааплатных слаёў насельніцтва, прадухілення беспрацоўя.

Выкладчыкі кафедры падкрэслілі неабходнасць больш дакладнага абгрунтавання кампенсацый насельніцтву ў выпадку павышэння розничных цэн, увядзення індэксацыі грашовых даходаў.

Патрэбен комплексны, добра абгрунтаваны механізм пераходу да рэгулюемай рыначнай эканомікі. Адначасова важна больш актыўна і ўмела праводзіць шырокую растлумачальную работу сярод насельніцтва аб шляхах пераходу да рынку.

М. ГЕРАСІМЧЫК,
дацэнт кафедры палітэканоміі.

Слова да выпускнікоў

ШЧАСЛІВАГА ШЛЯХУ!

ДАРАГІЯ ВЫПУСКНІКІ!

Вы — на парозе самастойнага працоўнага жыцця. Заканчваюцца пяць гадоў вашай вучобы ў Гомельскім дзяржаўным універсітэце імя Ф. Скарыны — засталося толькі паспяхова абараніць дыпломныя работы (а некаторыя ўжо гэта зрабілі) і вам ўрачыста будуць уручаны дыпломы аб вышэйшай адукацыі. Пачуцці радасці і адначасова шчымлівага суму крануць вашы сэрцы. Бо недарэмна кажуць, што студэнцкія гады — самыя шчаслівыя ў жыцці, напоўненыя радасцю адкрыццяў, надзей, спадзяванняў, набыцця ведаў па абранай спецыяльнасці. Гэта таксама час сталення асобы маладых людзей, якія выходзяць са сцен вышэйшай навучальнай установы ідэйна загартаванымі, добра прафесійна падрыхтаванымі. Вам давядзецца таксама развітацца з сябрамі, якія правераны на адданасць, узаемаразуменне, гатоўнасць прыйсці на дапамогу ў любой сітуацыі. Але разам са шкадаваннем, што студэнцкія гады так хутка прамільгнулі, у вас, бясспрэчна, назаўсёды застанецца пачуццё вялікай удзячнасці, павагі да тых выкладчыкаў, якія на працягу вашай вучобы вялі вас да запаветнай мары — стаць кваліфікаванымі спецыялістамі і прыносіць карысць грамадству — на педагагічнай ніве, у народнай гаспадарцы.

Сёлета Гомельскі дзяржаўны універсітэт падрыхтаваў па дзённай форме навучання звыш 400 маладых спецыялістаў. Перад вамі — педагогамі, фізікамі, эканамістамі, біёлагамі, геолагамі — стаяць вельмі важныя і адказныя задачы. У краіне працягваецца перабудова ва ўсіх сферах жыцця, але праходзіць яна нялёгка, бо сілы, што супрацьстаяць ёй, яшчэ даволі моцныя. Складанае становішча на сённяшні дзень у нашай эканоміцы, абвастрыліся і нацыянальныя праблемы. Вам, новай маладой змене, давядзецца уступаць у працоўнае жыццё ў такой вось няпростай сітуацыі. Таму на вас ўскладваюцца вялікія надзеі, што вы ўсё будзеце рабіць на сваіх месцах працы дзеля таго, каб вывесці нашу краіну з крызісу, у якім яна апынулася. На прадпрыемствах, у разнастайных арганізацыях, школах — усюды, дзе вы будзеце працаваць, імкніцеся быць наперадзе ў справах на карысць нашай Радзімы.

Памятайце, што патрэбную параду і падтрымку, калі яны вам спатрэбяцца, вы заўсёды атрымаеце ў сценах ГДУ, які даў вам пуцёўку ў жыццё. Не парывайце сувязі з ім, тут вам заўсёды будуць рады. А мы, у сваю чаргу, шчыра парадуемся, калі атрымаем аб вашай рабоце толькі самыя добрыя водгукі з месцаў, дзе будзе праходзіць ваша працоўная дзейнасць. Ва ўсіх справах старайцеся быць такімі, каб з вас бралі прыклад, раўняліся на вас.

Многія з вас знайшлі ў гады вучобы ў ГДУ сваё каханне, сталі сямейнымі людзьмі. Жадаем шчасця маладым сем'ям, нясіце светлае пачуццё кахання праз усё сваё жыццё.

Уручэнне вам дыпломаў аб вышэйшай адукацыі ўскладвае на вас вялікую адказнасць і ў выхаванні падрастаючага пакалення, і ў паскарэнні сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны. Памятайце аб гэтым.

У добры шлях, дарагія выпускнікі! Поспехаў вам у працы, у жыцці!

РЭКТАРАТ, ПАРТКОМ,
КАМІТЭТ ЛКСМБ,
ПРАФКОМ СТУДЭНТАЎ.

ЭКЗАМЕНАЎ ГАРАЧАЯ ПАРА

Цяпер у пяцікурснікаў універсітэта хваляванняў, як кажуць, цераз край. Перш, чым атрымаць дыпломы аб вышэйшай адукацыі, трэба з поспехам вытрымаць апошнія выпрабаванні. Здача дзяржаўных экзаменаў ужо засталася ззаду, а ў гэтыя дні праходзіць не менш важная праверка на сталасць — абарона дыпломных работ.

НА ЗДЫМКУ: у час абароны сваёй дыпломнай работы студэнтка біяфака А. СІЛЕНКА.
Фота **А. Коваля.**

„Уж сколько раз твердили миру...» — словы з вядомай байкі Крылова прыходзяць на памяць, калі міжволі становішся сведкай такіх вось (ці падобных на гэты) абменаў думкамі студэнтаў пасля экзамена.

— Усю апошнюю ноч штурмаваў падручнік, але ў галаве мала што засталося. Каб не «шпоры», не выплыў бы...

Ох, ужо гэты «дапаможны» матэрыял на экзаменах! Колькі гаворыцца аб гэтай заганнай з'яве, якая моцна пусціла свае карані і па працягу дзесяцігоддзяў з'яўляецца спадарожніцай студэнцкіх сесій. Але, на жаль, зноў і зноў бачыш на падлозе лісткі паперы з формуламі, вывадамі і г. д. у аўдыторыях і каля іх пасля чарговага экзамена. І паўстае заканамернае пытанне: «У якую шпаргалку будзе заглядваць малады спецыяліст, калі прыйдзе на работу і яму спатрэбіцца вырашаць канкрэтныя пытанні вытворчасці?» Адказу на яго не атрымаць.

Экзаменацыйную сесію не ўсе студэнты ўспрымаюць аднaзначна. Адны (і такіх пераважная большасць) — як вялікі аўрал, іншыя — як прывядзенне ў сістэму набытых за чарговы семестр ведаў. Але ў любым выпадку выкладчык чакае ад студэнта канкрэтнага, поўнага адказу на ўсе пытанні экзаменацыйнага білета. І як тут не пашкадуе студэнт, калі гэтага адказу даць не можа, што не займаўся сістэматычна ў семестры, не выкарыстоўваў рацыянальна свой час, каб пасцець і да практычных пыдрыхтавацца, і схадзіць у кіно, на дыскатэку.

...Пытанні, пытанні. Сесія абвастрае іх, дае студэнтам свае ўрокі, прымушае некаторых зрабіць пераацэнку ў поглядах на адносіны да вучобы.

На здымку: у час экзамена па рускай мове ў групе Р-34 філалагічнага факультэта. Дацэнт А. І. Цімашэнка ацаніла адказ студэнткі Наталлі Тасенка адзнакай «добра».
Фота **А. Коваля.**

З УЗНАГАРОДАЙ!

За шматгадовую плённую вучэбную і навуковую працу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці універсітэта загадчык кафедры педагогікі і псіхалогіі, доктар педагагічных навук, прафесар, заслужаны дзеяч навукі Беларускай ССР, акадэмік АПН СССР **ХАРЛАМАЎ Іван Фёдаравіч** узнагароджаны Ганаровай граматай рэктарата, парткома і прафкома ГДУ.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат матэматычнага факультэта, кафедра алгебры і геаметрыі горача віншуюць кандыдатаў фізіка-матэматычных навук ВАСІЛЬЕВА Аляксандра Фёдаравіча і СІДАРАВА Аляксандра Уладзіміравіча з прысваеннем ім Дзяржадукацыяй СССР вучонага звання дацэнт.

ПРАЦАВАЦЬ ПА-НОВАМУ

У дакладзе партыйнага бюро біялагічнага факультэта на прайшоўшым справаздачна-выбарным сходзе адзначалася, што асноўная работа партыйнай арганізацыі была накіравана на стварэнне таварыскай атмасферы, якая б дазваляла ў спакойнай і дзелавой абстаноўцы вырашаць многія пытанні. Думаецца (і па ацэнцы работы партбюро ў выступленнях камуністаў), што ў пэўнай ступені гэта ўдалося зрабіць. Тым больш, што ў састаў бюро ўваходзілі людзі з рознымі поглядамі, падыходамі, ацэнкамі — гэта адлюстроўвала рэальнае становішча на факультэце. Разам стараліся вырашаць канкрэтныя, няхай і нязначныя пытанні. Партбюро адмовілася ад сваёй раней рашаючай ролі ў вырашэнні кадравых пытанняў, імкнулася да размежавання функцый з дэканатам, перастала быць «пужалам», а яго члены — пастаянна ўказваючымі дагматыкамі. Сходы дзеля «галачкі» не праводзілі. Таму на іх былі спрэчкі, дыскусіі — тым больш, што простых рашэнняў цяпер, як вядома, няма.

На факультэце рашуча адмовіліся ад усемагчымых «не пушчаць» у рабоце са студэнтамі. Напрыклад, нямала перапалоху нарабіла ў свой час у вярхах вестка аб тым, што нашы студэнты праводзяць сустрэчу з нефармаламі з «Талакі». Але нічога страшнага не адбылося. Усе ўдзельнікі той сустрэчы самі пераканаліся, у чым талакоўцы разважаюць разумна, а дзе — памыляюцца. Гэты прыклад яшчэ раз паказаў ісціну, што камуністам нельга закрываць вочы на праблемы, інакш само жыццё вырашыць іх.

Аднак не ўсе балючыя пытанні ўдалося вырашыць. Адно з такіх — прыём у рады КПСС. У саставе партыйнай арганізацыі мала моладзі. Яе рады папоўніліся толькі адным студэнтам. І ў той жа час з радоў КПСС па ўласнай заяве выключаны С. С. Купцоў, які адмовіўся ўдзельнічаць у грамадска-палітычнай рабоце як камуніст.

На сходзе выступілі камуністы А. І. Балтоўскі, С. К. Лапіцкая, В. А. Лазбень, В. Я. Верамейчык, якія выказалі крытычныя заўвагі і прапановы. У прыватнасці, узнімаліся кадравыя пытанні, работа са студэнтамі. Была ўнесена прапанова спрасціць структуру партыйнай арганізацыі. На сходзе прынята рашэнне ліквідаваць партгрупы ў сувязі з невялікай колькасцю іх членаў, а ў састаў партбюро ўключыць тры чалавекі: сакратара двух яго намеснікаў.

Пастановай сходу работа партбюро была прызнана здавальняючай. Яму даручана распрацаваць і ўнесці на абмеркаванне партыйнага сходу «Напрамкі работы партыйнай арганізацыі біялагічнага факультэта на аснове рашэнняў XXVIII з'езда КПСС, крытычных заўваг і прапаноў, выказаных камуністамі».

На сходзе прысутнічаў і выступіў з ацэнкай работы партыйнай арганізацыі факультэта сакратар парткома ГДУ Г. Д. Ветлугаеў.

Сакратаром партбюро біяфака зноў выбраны С. У. Аўсеенка.

• • •

Справаздачна - выбарныя партыйныя сходы прайшлі таксама на эканамічным, фізічным, гістарычным факультэтах, у арганізацыі камуністаў АГЧ. Сакратарамі партбюро выбраны адпаведна М. В. Герасімчык, Т. П. Жалонкіна, В. Ф. Маслюкоў, В. У. Казлоў.

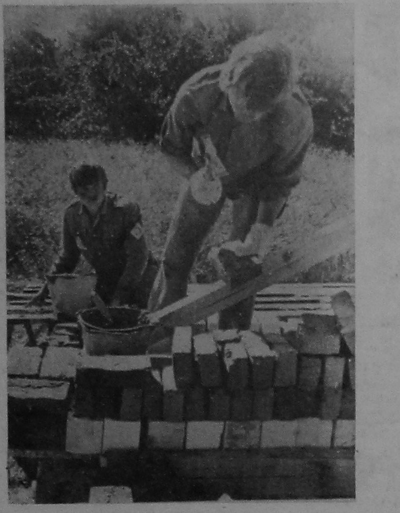

ЗМЕНЫ НА КАРЫСЦЬ СПРАВЕ

Завяршаецца перыяд па фарміраванню і падрыхтоўцы студэнцкіх атрадаў да працоўнага семестра-90. Якая ж сітуацыя склалася ў будатрадаўскім руху нашай вобласці?

Адным з найбольш станоўчых момантаў з'яўляецца значнае павелічэнне выезду СА за межы вобласці. У сувязі з неспрыяльнай радыяцыйнай абстаноўкай на Гомельшчыне — рэта радасная з'ява. Так, у Стаўрапольскім краі будзе працаваць каля 3250 байцоў, у Краснадарскім — 570, у Комі АССР — 200 чалавек. Акрамя таго, студэнцкія атрады будуць накіроўвацца таксама і ў Цюменскую і Пскоўскую вобласці. Гэта дае магчымасць адправіць моладзь хаця б на паўтара-два месяцы за межы забруджаных раёнаў. Да таго ж, студэнты змогуць зарабіць грошы, адпачыць.

Яшчэ на больш высокую ступень падняўся якасны састаў студэнцкіх атрадаў. Абласны штаб звязвае гэта, па-першае, з добраахвотнасцю ўступлення ў атрады, па-другое, з добраахвотным выбарам месца дыслакацыі. Мы таксама стымулюем і пошук самім атрадам месца яго работы. Такім чынам, навязвання волі зверху ўжо няма.

Аднак з ростам якаснага саставу студэнцкіх атрадаў стала змяншацца іх колькасць. Калі ў мінулым годзе у працоўным семестры прымалі ўдзел 5040 чалавек, то сёлета — толькі 4800. Але, на думку сакратароў камітэтаў камсамола навучальных устаноў і работнікаў абласнога штаба, гэту тэндэнцыю лепш валявымі метадамі не парушаць. Няхай будзе менш, ды лепш.

Да таго ж вялікую ролю ў змяншэнні колькасці СА ў вобласці адыгралі рэзкае змяншэнне ў параўнанні з мінулымі гадамі аб'ёму заявак на студэнцкія атрады і адмовы вялікай колькасці гаспадарак заключаць дагаворы на іх прыём. Прычыны тут самыя розныя: адсутнасць будаўнічых матэрыялаў, непадрыхтаванасць тэхнічнай дакументацыі, будаўніцтва мяркуемых аб'ектаў сіламі шабашнікаў або сваімі ўласнымі. Таму колькасць заявак зменшылася па вобласці на 1000 чалавек у параўнанні з мінулым годам. Шмат гаспадарак пры заключэнні дагавораў адмаўляюцца прымаць СА. Так, напрыклад, у Кармянскім раене з 5 заявак на студэнцкія атрады 3 адмоўлена (калгасы імя Лепяшынскага, імя Чапаева, саўгас імя Валадарскага), у Светлагорскім раёне з 6 заявак адмоўлена 4 атрадам (калгас «Сцяг камунізму», саўгасы «Горкі», «Бярэзіна», «Светлагорскі»).

З вясны бягучага года ў абласным штабе студэнцкіх атрадаў і працоўных аб'яднанняў моладзі было вырашана прымяніць новую форму арганізацыі работы ў СА — падрад. Цяпер пры штабе арганізавана творчая група на чале з т. т. Іванчанкам і Глінянскім. Яны займаюцца арганізацыяй падрадных студэнцкіх атрадаў на тэрыторыі вобласці. Зараз СА працуюць на падрадзе ў Брагінскім раёне. Агульная колькасць атрадаў такога напрамку складае 50 чалавек. Гэта форма арганізацыі працы дазваляе байцам больш эканомна расходаваць будматэрыялы і выконваць работы якасна і ў тэрмін.

Адбыліся некаторыя змены і ў арганізацыі навучання байцоў атрадаў правілам тэхнікі бяспекі. Па прапанове абласнога штаба студэнцкіх атрадаў і працоўных аб'яднанняў моладзі аблсаўпроф скараціў колькасць гадзін для чытання лекцый па ТБ з 12 у мінулым годзе да 6 гадзін сёлета. Шкада толькі, што новаўвядзенне распаўсюджваецца на студэнцкія атрады, якія працуюць на тэрыторыі вобласці.

У сувязі з будаўніцтвам на Гомельшчыне пасёлкаў для перасяленцаў з забруджаных раёнаў павялічваецца колькасць СА, якія прыязджаюць з іншых рэгіёнаў краіны. Так, на летні перыяд заключаны дагаворы на прыезд ў нашу вобласць СА агульнай колькасцю байцоў 300 чалавек. Да нас прыедуць студэнты з Масквы, Смаленска, Стаўрапаля, Дагестана, Таджыкістана, Херсона і г. д. Гэта стане істотнай падмогай у рабоце нашых атрадаў. Аднак некаторыя гарады да гэтага часу не выканалі сваіх абяцанняў і не прыслалі атрады. Гэта гарады Калінін, Пскоў, Растоў.

Адбыліся істотныя змены ў геаграфіі абмену інтэратрадамі. У сувязі з падзеямі, якія праходзяць ва Усходняй Еўропе, адмовіліся ад супрацоўніцтва з намі Чэхаславакія і Польшча. І наадварот. Працягваюць пашырацца кантакты з Балгарыяй. Сёлета з нашай вобласці туды будзе адпраўлена на работу ў саставе СА 410 студэнтаў ВНУ. Да гэтага трэба дадаць, што АШ СА і ПАМ дасягнута дамоўленасць аб абмене студэнцкімі атрадамі з навучальнымі ўстановамі горада-пабраціма Клермон-Феран (Францыя). Гэтым летам туды выедзе 31 чалавек.

Такім чынам, у рабоце абласнога штаба сёлета адбыліся даволі істотныя перамены, што павінна паслужыць справе далейшага паляпшэння дзейнасці байцоў працоўнага семестра.

Г. МАТОРАНКА,
загадчык сектара абласнога штаба студэнцкіх атрадаў і працоўных аб'яднанняў моладзі.

ПРАЯВІ СВАЮ ІНІЦЫЯТЫВУ

Працоўны семестр-90 — якім ён будзе?

Год 1990 — год карэнных пераўтварэнняў у камсамоле, адыход ад фармалізму і бюракратычных метадаў кіравання маладзёжнай арганізацыяй. Гэта таксама год далейшага развіцця і ўдасканалення будатрадаўскага руху, пераўтварэння яго поўнасцю ў добраахвотнае і свабоднае аб'яднанне моладзі і студэнтаў.

Што ты зрабіў для яго развіцця?

Абласным штабам студэнцкіх атрадаў і працоўных аб'яднанняў моладзі праводзіцца сацыялістычнае спаборніцтва сярод лінейных студэнцкіх атрадаў. Пераможцы змогуць пасля працоўнага семестра зрабіць захапляючыя турыстычныя паездкі на льготных умовах па маршрутах БММТ «Спадарожнік».

За трыццаць гадоў развіцця будатрадаўскага руху ўзнікла шмат добрых традыцый:

— залічэнне ў састаў атрадаў Ганаровых байцоў з ліку герояў вайны, воінаў-інтэрнацыяналістаў. Памятай пра гэтых людзей, не дай згаснуць слаўнай справе дапамогі скалечаным вайной і сем'ям загінуўшых. Арганізуй шэфства над месцамі пахавання савецкіх воінаў і партызан;

— дапамога дзіцячым дамам і дамам-інтэрнатам. Хіба не сціснулася сэрца кожнага байца пасля тэлемарафонаў, арганізаваных у лік Дзіцячага фонда і фонда «Чарнобыль»? Праяві міласэрнасць і спачуванне да дзяцей;

— правядзенне Дзён ударнай працы. Памятай, гэтыя сродкі выкарыстоўваюцца камітэтамі камсамола навучальных устаноў на прапаганду будатрадаўскага руху, заахвочванне лепшых атрадаў, байцоў і арганізатараў руху, на развіцце інтэрнацыянальных сувязей СА, на аказанне матэрыяльнай дапамогі байцам.

Абласным штабам студэнцкіх атрадаў і працоўных аб'яднанняў моладзі прапануецца пералічыць сродкі за адзін дзень ударнай працы ў фонд Чарнобыля.

30 чэрвеня — Дзень вынаходніка і рацыяналізатара

ЛЮДЗІ ТВОРЧАЙ ДУМКІ

ВА ЎСІМ свеце сёння мяняюцца адносіны да вынаходніцтва, яго інтэлектуальнага патэнцыялу. Менавіта на яго робіцца галоўная стаўка ў барацьбе за перадавыя рубяжы навукова-тэхнічнага прагрэсу. Пры існуючых тэмпах развіцця вынаходніцтва ў краіне мы безнадзейна адстаем ад развітых капіталістычных дзяржаў у галіне перадавых тэхналогій і стварэння новых машын. Разрыў гэты пагражае павялічыцца яшчэ больш. Многія тэхнічныя распрацоўкі прыходзяць у СССР з-за мяжы, выкананыя па нашых жа вынаходніцтвах. А наша дзяржава, у якой шмат талентаў, прадае ў асноўным сыравіну.

Праект новага закона аб вынаходніцкай дзейнасці ў СССР, апублікаваны ў канцы снежня 1988 года, ускалыхнуў надзеі вынаходнікаў краіны на тое, што іх праца, нарэшце, будзе па вартасці ацэнена. Аднак застаецца тым не менш шмат спрэчных пытанняў, а шэраг артыкулаў праекта закона нават пагаршае становішча вынаходніка, у тым ліку ўвядзенне высокай пошліны на выдачу яму патэнта ў дзеянні.

Цяпер асабліва важна падтрымліваць высокі культурна-тэхнічны ўзровень вынаходнікаў і рацыяналізатараў, ажыццяўляць непарыўную сувязь іх дзейнасці з дзяржаўнымі планамі паскарэння навукова-тэхнічнага прагрэсу, мацаваць дзелавое супрацоўніцтва рабочых, інжынераў і дзеячоў навукі, захоўваць калектывізм і масавасць руху вынаходнікаў і рацыяналізатараў. Вялікае эканамічнае і сацыяльнае значэнне руху бясспрэчнае, таму што яно адпавядае надзённым інтарэсам працоўных, аблягчае і мяняе характар працы мільёнаў савецкіх людзей.

У РАДАХ Усесаюзнага таварыства вынаходнікаў і рацыяналізатараў нашай краіны налічваецца каля 15 мільёнаў рабочых, спецыялістаў, вучоных, навучэнцаў. У год у нас рэгіструецца амаль 100 тыс. вынаходніцтваў — гэта больш, чым у любой іншай краіне свету. Аднак пры ўкараненні за рысай увагі застаецца 96 працэнтаў тэхнічных навінак, зарэгістраваных у якасці вынаходніцтваў, ўкараняюцца яны крайне марудна: часта ў планах новай тэхнікі стаяць аб'екты, падмацаваныя ідэямі больш чым дзесяцігадовай даўнасці.

Каля 70% вынаходніцтваў, якія рэгіструюцца ў краінах — членах СЭУ, і амаль 20% такіх распрацовак, што ствараюцца ў свеце, — гэта савецкія вынаходніцтвы. Аднак укараняецца пакуль іх трэцяя частка.

ВЦСПС прыняў рашэнне аб адкрыцці Фонда садзеяння вынаходніцкай і рацыяналізатарскай дзейнасці пры Усесаюзным таварыстве вынаходнікаў і рацыяналізатараў. Мэта яго стварэння — паскорыць укараненне найбольш каштоўных тэхнічных навінак у вытворчасць, пашырыць магчымасці для непасрэднага ўдзелу грамадскіх арганізацый у рэалізацыі перспектыўных прапаноў наватараў.

У НАШЫМ універсітэце накоплены вялікі патэнцыял вынаходніцтваў, якія могуць выкарыстоўвацца ў народнай гаспадарцы. Сярод лепшых вынаходнікаў у першую чаргу трэба назваць дацэнтаў А. П. Грыбайлу, І. М. Мельнічэнку, Р. Ліна, выкладчыка У. У. Сыцько, ст. н. с. В. Я. Кусочкіна і інш. А найбольш эфектыўнымі і значнымі вынаходніцтвамі апошняга часу з'яўляюцца: вынаходніцтвы В. Я. Кусочкіна, А. П. Грыбайлы і інш. «Змазачна-ахаладжаючая вадкасць для апрацоўкі сталей рэзаннем», «Металапланіруючая прысадка да пластычных змазак», якія вырашылі праблему выкарыстання адыходаў валачыльнай вытворчасці, а тым самым палепшылі экалагічную сітуацыю ў горадзе; распрацоўкі

АКРЫЛЯЕ ПРАЦА

Зазначым адразу: фарміраванне студэнцкіх атрадаў, іх падрыхтоўка да летняй працы праходзілі нялёгка. Факт ужо вядомы — прэстыж студэнцкага патрыятычнага руху прыкметна ўпаў за апошнія гады, і таго гарачага жадання стаць байцом СА, як гэта было раней, цяпер у студэнтаў не назіраецца. Калі ж пасля правядзення універсітэцкай студэнцкай канферэнцыі 25 мая стала вядома, што сельскагаспадарчыя асеннія работы для другакурснікаў — чацвёртакурснікаў не адмяняюцца, прыкметна стала расці колькасць байцоў зводнага атрада ГДУ для работы бягучым летам.

На сённяшні дзень сфарміравана 15 СА будаўнічага і 19 — небудаўнічага напрамкаў агульнай колькасцю байцоў каля 800 чалавек. Адметнасць працоўнага семестра-90 — выезд значнай колькасці байцоў у Стаўрапольскі і Краснадарскі край. Туды адпраўяцца дзяўчаты з філалагічнага факультэта (атрады «Мара», «Маладосць», «Юнацтва», «Рядзімічы»), эканомфака («Вега», «Спектр», «Фрукт»), фізфака («Энергія», «Эдэльвейс»). Іх работа будзе наладжана па тэхналагічнаму ланцужку: поле — кансервавы завод.

Далёкая дарога чакае байцоў будаўнічых атрадаў фізічнага і матэматычнага факультэтаў («Аквітанія», «Сож», «Градыент»). Юнакі будуць весці рэканструкцыю жылых дамоў, выконваць бетонныя работы на будаўніцтве ў Комі АССР і ў Цюменскай вобласці.

Упершыню шлях універсітэцкага атрада праляжа ў Народную Рэспубліку Балгарыю. Там сорак байцоў з ліку студэнтаў і маладых супрацоўнікаў будуць працаваць на кансервавым заводзе, а таксама будуць мець магчымасць азнаёміцца з выдатнымі мясцінамі братняй краіны ў час разнастайных экскурсій.

Хопіць спраў і для працавітых рук студэнтаў на Гомельшчыне. Тры атрады «Палессе» (гістарычны факультэт), «Дружба» (эканомфак), «Географ» (геафак) будуць заняты на цагляных заводах г. Петрыкава і Рэчыцы. Знайшліся жадаючыя працаваць у Хойніцкім, Брагінскім і Веткаўскім раёнах. Гэта атрад імя М. Чэпіка фізічнага факультэта, які ў мінулым годзе заняў першае месца ў вобласці сярод СА будаўнічага напрамку (камандзір С. Дзеружкоў, камісар А. Бойка), атрады з эканомфака «Перабудова», «Будаўнік». Асобна трэба сказаць пра атрад «Эканаміст», які мае добрыя і даўнія традыцыі. Працягваюць іх з поспехам новыя байцы, імкнуцца множыць славу новымі поспехамі. Узначальвае яго Генадзь Гарбачоў. Застаюцца працаваць у Гомелі студэнты факультэта фізічнай культуры ў складзе атрадаў «Фізкультурнік-1», «Фізкультурнік-2» на піўзаводзе, у будтрэсце № 14.

На сталёвых магістралях на час напружаных летніх перавозак будуць аказваць сваю дапамогу праваднiцы чыгуначных паяздоў — студэнткі фізічнага факультэта, на паветраных лініях будуць працаваць сцюардэсамі дзяўчаты атрада «Пралескі» эканамічнага факультэта.

М. ВАСЮК,
старшыня штаба працоўных спраў ГДУ.

У чацвёртакурснікаў біяфака — практыка. 10 студэнтаў вытворчага патоку (спецыялізацыя — біяхімія з ухілам у аграхімію) праходзяць яе на абласной праектна - пошукавай станцыі хімізацыі сельскай гаспадаркі ў в. Залiпʼе Гомельскага раёна. Гэта станцыя новая, працуе толькі каля года, аснашчана сучасным абсталяванн е м, таму практыкантам працаваць тут цікава. Па методыках, распрацаваных у Беларускім навукова - даследчым інстытуце глебазнаўства і аграхіміі, маскоўскімі вучонымі, студэнты праводзяць замеры радыёактыўнасці ў глебе, узоры якой дастаўляюц д а сюды з розных гаспадарак вобласці. Яны вядуць таксама праверку гароднiны, садавiны на ўтрыманне ў ёй пестыцыдаў, нітратаў, радыёактыўных элементаў.

Студэнты падзелены на групы, працуюць пад кіраўніцтвам навуковых работнікаў станцыі.

НА ЗДЫМКАХ: 1. Будынак станцыі. 2. Наталля Мяцельская бярэ ўзоры глебы для даследавання.

Фота **А. Коваля.**

УМОВЫ

АБЛАСНОГА САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА СЯРОД СТУДЭНЦКІХ ЛІНЕЙНЫХ АТРАДАЎ

1. Абласное сацыялістычнае спаборніцтва арганізуецца сярод лінейных студэнцкіх атрадаў, якія прымаюць удзел у працоўным семестры 1990 года і працуюць на прадпрыемствах і ў арганізацыях Гомельскай вобласці, а таксама за яе межамі.

2. Пераможцамі абласнога сацыялістычнага спаборніцтва прызнаюцца лінейныя студэнцкія атрады, якія дабіліся лепшых вынікаў у выкананні прынятых сацыялістычных і дагаворных абавязацельстваў, дасягнулі найвышэйшай прадукцыйнасці працы, высокага ўзроўню арганізацыі ідэйна-выхаваўчай і грамадска-палітычнай работы і не дапусцілі парушэнняў тэхнікі бяспекі, працоўнай і фінансавай дысцыпліны.

3. Падвядзенне вынікаў сацыялістычнага спаборніцтва праводзіцца па напрамках і катэгорыях.

Будаўнічага напрамку.

1. ВНУ.
2. Сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы і ПТВ.

Небудаўнічага напрамку

— ВНУ, сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы, ПТВ.

— вытворчыя атрады (атрады, якія працуюць на кансервавых заводах, камбінатах будаўнічых матэрыялаў, у жывёлагадоўлі і механізатарамі);

— сельскагаспадарчыя атрады (паляводы);

— атрады праваднікоў;

— гандлёвыя атрады.

Пры наяўнасці грубых парушэнняў Палажэння студэнцкага атрада, патрабаванняў аховы працы і фінансава-гаспадарчай дысцыпліны пытанне аб удзеле ў сацыялістычным спаборніцтве лінейных студэнцкіх атрадаў вырашаецца абласным штабам студэнцкіх атрадаў.

Вынікі вытворчай і грамадска-палітычнай работы атрадаў, у якіх адбыўся няшчасны выпадак з лятальным зыходам, не разглядаюцца.

3. Лінейны студэнцкі атрад будаўнічага напрамку ВНУ, які стане пераможцам у сацыялістычным спаборніцтве, узнагароджваецца Ганаровай граматай АК ЛКСМБ, заахвочваецца льготнай турыстычнай пуцёўкай за мяжу ў адну з краін СЭУ.

Лінейныя студэнцкія атрады небудаўнічага напрамку, якія стануць пераможцамі па адпаведных катэгорыях, узнагароджваюцца Ганаровай граматай АК ЛКСМБ і заахвочваюцца льготнымі турыстычнымі пуцёўкамі па краіне.

4. Лінейныя студэнцкія атрады-пераможцы сацыялістычнага спаборніцтва (абласнога) заносяцца ў кнігу Гонару абласнога студэнцкага атрада.

АБЛАСНЫ ШТАБ СТУДЭНЦКІХ АТРАДАЎ.

ЗА АКТЫЎНУЮ РАБОТУ

Універсітэцкі Клуб інтэрнацыянальнай дружбы «Саюз» падтрымлівае і наладжвае новыя кантакты з КІДамі ўсёй краіны. Вялікую арганізацыйную работу ў гэтым плане праводзяць многія яго члены — студэнты філалагічнага, гістарычнага і біялагічнага факультэтаў універсітэта.

За актыўнасць у справе інтэрнацыянальнага выхавання моладзі камітэтам ЛКСМБ ГДУ, кіраўніцтвам КІДа «Саюз» заахвочаны грашовымі прэміямі: студэнты гістарычнага факультэта А. Путыр (гр. Г-41), А. Сівадзед (Г-51), Т. Гуляй (Г-31), М. Шайдэраў (Г-22), Н. Янчанка (Г-52), студэнтка філалагічнага факультэта І. Азарава (Р-41).

Абʼяўлена падзяка: Л. Селівёрставай, Л. Балашчанка, А. Лашкавенка, Я. Эсмантовіч, Ж. Кулікоўскай, Т. Лебедзевай, А. Шпакавай, В. Арцёмавай, А. Матавілінай, А. Крупельковай, Н. Барысенка, Т. Коўбусь.

ЦІ ШТО ПЕРАШКАДЖАЕ ЎКАРАНЕННЮ ІХ РАСПРАЦОВАК

Д. Р. Ліна, І. М. Елісеевай, В. Я. Чацверыкова і інш. «Спосаб мадыфікацыі вулканізаванай рызіны», «Спосаб павярхневай мадыфікацыі рызінатэхнічных вырабаў» і інш., якія пакладзены ў аснову новых тэхналогій вырабаў, стойкіх да ўздзеяння вуглевадародных асяроддзяў; «Устаноўка для лазернай апрацоўкі кальцавым пучком», «Спосаб атрымання пакрыццяў на празрыстых для лазернага выпраменьвання падложках» аўтараў А. Ц. Малашчанкі, Г. Л. Пакаташкіна і інш., якія могуць быць пакладзены ў аснову сучасных лазерных тэхналогій. А зусім нядаўняе вынаходніцтва прафесара А. І. Кіені «Шпрыц для забору крыві» дазволіць зніязць вастрыню праблемы аднаразовых шпрыцаў у нашай краіне.

Аднак існуючая ў СССР сістэма ўкаранення вынаходніцтваў не дазваляе выкарыстоўваць іх у народнай гаспадарцы адразу пасля адкрыцця. Усесаюзная арганізацыя вынаходнікаў і рацыяналізатараў не мае матэрыяльнай базы і не можа аказаць дапамогу вынаходнікам пры ўкараненні іх навінак. Перабудова ў нашай краіне яшчэ не закранула, на жаль, гэту праблему. Адносіны адміністрацыйна-кіруючага апарату да людзей творчых неардынарных не садзейнічаюць стварэнню і ўкараненню вынаходніцтваў у народную гаспадарку.

Маштаб укаранення вынаходніцтваў універсітэта нязначны, ды і саміх укараненых вынаходніцтваў крайне мала. З 1986 па 1990 гады ў ГДУ ўкаранёна ў адзінкавую вытворчасць 5 вынаходніцтваў (дацэнта І. М. Мельнічэнкі, ст. н. с. А. І. Кузаўкова, прафесара В. А. Балакіна і інш.).

Уключэнне ў навукова-тэхнічны прагрэс адносін уласнасці, пераход да рынку патрабуюць новых падыходаў да вынаходніцтва. Яго трэба разглядаць як сродак, які забяспечвае канкурэнтаздольнасць навукова-тэхнічнай і вытворча-тэхнічнай прадукцыі універсітэта, сродак выхавання і навучання высокакваліфікаваных спецыялістаў, павышэння прыбытку універсітэта, дабрабыту выкладчыкаў, супрацоўнікаў, студэнтаў.

Аднак цяпер пераважаюць старыя стэрэатыпы і падыходы да вынаходніцтва. Не ўсе аховаздольныя распрацоўкі выконваюцца на ўзроўні вынаходніцтва, колькасць такіх распрацовак скарачаецца, звальняюцца, не атрымаўшы прызнання і падтрымкі, вынаходнікі. Арыентацыя навукова-тэхнічнай прадукцыі на распрацоўку НДР па сутнасці ставіць праблему выкарыстання вынаходніцтваў у залежнасць ад «добрага дзядзькі». Цяжкасці ў распрацоўцы АКР і падрыхтоўцы вытворчасці па вынаходніцтву ва універсітэце па сутнасці абясцэньваюць створаныя вынаходніцтвы, іх канкурэнтаздольнасць, зніжаюць стымулы да занятка творчасцю.

Трэба адзначыць, што студэнты універсітэта не вельмі актыўна ўдзельнічаюць у рацыяналізатарскай і вынаходніцкай рабоце. Гэта абумоўлена тым, што на кафедрах іх рэдка прыцягваюць да навукова-даследчай работы і не нацэльваюць на ўдасканаленне і стварэнне новага пры правядзенні лабараторных, напісанні курсавых і дыпломных праектаў. Таму студэнты, якія заканчваюць універсітэт і прыходзяць на вытворчасць, усё пачынаюць з нуля ў плане прымянення ведаў па вынаходніцтву ў сваёй навуковай і інжынернай дзейнасці.

Напярэдадні свята хачу павіншаваць ўсіх вынаходнікаў універсітэта і пажадаць ім поспехаў у іх нялёгкай працы. А адміністрацыі ГДУ варта было б ацэньваць работу супрацоўнікаў па іх творчых здольнасцях ў галіне вынаходніцтва, а не па аднаразовых заахвочваннях у канцы года.

І. АРЭХАЎ,
старшыня савета УТВР ГДУ.

ВЫБРАНЫ ДЭЛЕГАТАМІ

У верасні г. г. адбудзецца абласная канферэнцыя прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі. Ад студэнцкай прафсаюзнай арганізацыі нашага універсітэта дэлегатамі на яе абраны: **А. Александровак** — старшыня прафбюро факультэта фізічнай культуры; **Ж. Барсукова** — старшыня савета прафоргаў эканамічнага факультэта; **В. Грышкоў** — старшыня прафбюро фізічнага факультэта; **Н. Колтышава** — старшыня прафкома студэнтаў; **В. Краўцоў** — студэнт эканомфака, старшыня рэвізійнай камісіі прафкома; **Н. Малініна** — старшыня прафбюро геалагічнага факультэта; **С. Маціс** — старшыня прафбюро філалагічнага факультэта; **І. Мельнікава** — старшыня прафбюро матфака; **В. Мaiсеенка** — старшыня прафбюро біяфака; **А. Хаміцоў** — старшыня прафбюро гістарычнага факультэта.

Н. Колтышава і **А. Хаміцоў** выбраны таксама дэлегатамі на рэспубліканскую канферэнцыю галіновага прафсаюза, якая будзе праходзіць у верасні г. г. у Мінску.

Аб тым, што хвалюе

ПРА НАША ЖЫЦЦЁ

Жыццё складаецца з барацьбы і вырашэння разнастайных супярэчнасцей. Палосы ўдач і няўдач, шчасця і бед размяркоўваюцца ў ім пачаргова. Таму бачыць яго трэба як чорна-белую зебру. Той, хто гэта ведае, адносіцца спакойна да чаргавання ўдач і няўдач, ён разумее, што гэта натуральнае цячэнне чалавечага жыцця, і не ўпадае ў паніку хаця б пры невялікай бядзе або няўдачы. Ад такога разумення залежыць многае. Для аднаго дрэнныя абставіны — гэта падстава для самаізаляцыі, для суму і адчаю, для іншага — імкненне пераўзыйсці, пераадолець няшчасці.

Сама прырода запраграміравала нас так, што мы павінны пастаянна пераадольваць цяжкасці. Няма цяжкасцей, наступае дэградацыя асобы. Як абавязаны мы бесперапынна трэніраваць сваю мускулатуру або ўнутраныя органы, інакш яны зачахнуць ад дысфункцыі, так павінны мы ўвесь час трэніраваць і сваю волю пераадольваннем цяжкасцей, перагрузкамі і пастаноўкай усё больш складаных задач. Калі няма будняў, мы перастаем разумець, што такое святы. Калі няма непрыемнасцей, мы адвучваемся разумець, што такое прыемнае.

Ні ў якім разе не трэба штучна ствараць сабе цяжкія абставіны, іх будзе дастаткова і без таго, а трэба зразумець, што наяўнасць цяжкасцей — справа натуральная, і, наадварот, калі іх доўгі час чамусьці няма, то мы абавязаны гэтым сур'ёзна занепакоіцца. Лёгка жыць нельга!

...Наша жыццё далёка не суцэльны пераможны марш пад фанфары. Той, хто лічыць, што яно павінна складацца з адных свят, хутка расчаруецца ў ім і прыйдзе да думкі, глыбока памылковай думкі, што жыццё дрэннае. А яно добрае і можа быць яшчэ лепшым, але толькі за гэта трэба змагацца, разумна змагацца, а не ўпадаць у адчай або ў цынізм, пераходзіць на пазіцыю тых, для каго каралём жыцця з'яўляюцца радасці на ўзроўні пратаплазмы.

(З кнігі Ю. Андрэева «Шчырая размова).

ВЯСЁЛЫ ПЕРАПЫНАК

ЦІ ВЕДАЕЦЕ ВЫ?..

...што жыццё ў нас становіцца ўсё больш даражэйшым таму, што не з'яўляецца прадметам першай неабходнасці?

* * *

...мы народжаны, каб зрабіць явай нават самыя страшныя казкі?

* * *

...пры сацыялізме ўзнікла новая гістарычная супольнасць людзей — чарга?

ПАРАДЫ Ў ЧАС СЕСІІ

На прапанову экзаменатара: «Бярыце білет» адказвайце, што аддаеце перавагу білетам латарэі «Спрынт».

* * *

На папрок экзаменатара, што ён бачыць вас упершыню, адказвайце: «Я не вінаваты, што ўвесь семестр вы былі такія няўважлівыя».

* * *

Няхай выкладчык не шукае з вамі сустрэчы — спатрэбіцца, вы самі яго знойдзеце.

КАЛЕЙДАСКОП

Работа — задавальненне, якое не трэба расцягваць.

* * *

Спаборніцтвам ахапілі ўсіх, але не ўсіх паставілі аб гэтым у вядомасць.

* * *

Пустая фармальнасць, а колькі даведак запатрабавала!!!

* * *

Ад вялікага да смешнага — адзін крок, а ад адказнасці да безадказнасці — усяго тры літары.

* * *

Вынікі гаварылі самі за сябе, але гаварылі не тое, што хацелася б.

УРЫЎКІ З НЕНАПІСАНАГА

Душа яго так часта ўходзіла ў пяткі, што яны сталі натхнёнымі.

* * *

Быў да таго светлай асобай, што на яго хацелася надзець абажур.

* * *

Чалавек з пастаянным адрасам: яго хата заўсёды з краю.

* * *

Сёння ён падлізваўся да таго, каго лаяў учора, — ён не любіў паўтарацца.

(Па старонках вузаўскіх шматтыражных газет).

Інтэрв'ю па просьбе чытачоў

Вывесці радыёнукліды? Можна!

«Скажыце, як рацыянальна харчавацца ва ўмовах забруджанай мясцовасці, каб зменшыць накапленне радыяцыі? Што садзейнічае паскоранаму вывядзенню радыёнуклідаў, змяншае іх засваенне?» — з такімі пытаннямі звяртаюцца ў рэдакцыю.

Наш карэспандэнт звязаўся па тэлефоне з кіраўніком прэс-цэнтра навукова-даследчага інстытута радыяцыйнай медыцыны МЗ БССР Анатолем Мікалаевічам Худакормавым. Вось яго адказ:

— Ва ўмовах забруджанай радыёнуклідамі мясцовасці харчавацца неабходна толькі чыстымі прадуктамі. Усе спажываемыя прадукты, рэалізуемыя праз гандлёвую сетку і на калгасных рынках, праходзяць абавязковы дазіметрычны кантроль. Асабліва старанна трэба правяраць прадукты з асабістых падсобных гаспадарак і прадукты, якія нарыхтоўваюцца насельніцтвам. Гэта датычыць малака, мяса, садавіны, агародніны і ягад, якія вырастаюць на забалочаных мясцовасцях (чарніцы, галубіцы, журавіны і г. д.), а таксама грыбоў усіх відаў.

У Беларусі ёсць рад раёнаў, дзе збор грыбоў забаронены, або дазволены часткова, але з абавязковым дазіметрычным кантролем.

Вельмі важны выбар правільнага рацыёну харчавання і захоўвання санітарна-гігіенічных норм у адносінах да харчовых прадуктаў. Харчаванне павінна быць разнастайным і збалансаваным. Вельмі важна харчавацца прадуктамі з высокім утрыманнем бялку і вітамінаў В, С, Е. У сувязі з гэтым неабходна спажываць дастатковую колькасць мяса і марской рыбы. Акрамя таго, карысныя марская капуста, кальмары.

У арганізм для вывядзення радыёнуклідаў добра ўводзіць метыянін. Ён паступае ў арганізм з сырам, малочна-кіслымі прадуктамі, мясам, рыбай і яйкамі. Акрамя таго, малако і яйкі багатыя кальцыем, які садзейнічае змяншэнню накаплення радыёстронцыю ў арганізме. Наяўнасць калію (буракі, курага, урук, арэхі) зніжае накапленне цэзію-137. Крыніцай вітаміна С з'яўляюцца шыпшына, абляпіха, чорныя парэчкі, пятрушка, чырвоны салодкі перац.

Вітамінам Е багатыя раслінныя маслы (алей, кукурузнае, канаплянае, льнянное), а таксама пячонка, зялёны гарошак, арэхі. Вітамін В утрымліваецца ў мясе, асабліва ў пячонцы, малацэ, тварагу, драждҗах, хлебе, грэчцы, чаі, садавіне і гародніне.

Добра прымаць полівітаміны «Рэвіт», «Ундэвіт», «Дэкамевіт». Неабходна ўводзіць у рацыён харчавання сокі: грушавы, абрыкосавы, яблычны, персікавы, апельсінавы. А таксама слівы, агрэст, маліну, вішні, чарэшню, журавіны, вінаград.

Для зніжэння часу знаходжання радыёнуклідаў у кішэчна-страўнікавым тракце неабходна ўключаць у рацыён бялкова-вотруб'евы хлеб, ячневую крупу, проса, чырвоныя і чорныя парэчкі, яблыкі, грушы.

Усю гародніну і садавіну перад ужываннем трэба вымыць у чыстай працечнай вадзе.

Байцам студэнцкіх атрадаў

Каб пазбегнуць захворванняў і траўм

Байцам студэнцкіх будаўнічых атрадаў у асноўным даводзіцца працаваць пад адкрытым небам, пад сонечнымі промнямі. Вядома, што сонца садзейнічае павышэнню ўстойлівасці арганізма да многіх неспрыяльных фактараў знешняга асяроддзя. Гэта добра адбіваецца на працаздольнасці і настроі чалавека. Але трэба заўсёды памятаць, што станоўча ўплываюць на арганізм толькі ўмераныя дозы сонечнай радыяцыі.

Што адбываецца пры пераграванні арганізма? У спёку ўключаюцца механізмы рэгуляцыі тэмпературы цела. У чалавека ўзмацняецца потааддзяленне, пачашчаецца дыханне, з'яўляецца смага, чырванее скура. Пры такіх прыкметах трэба перайсці ў цень. Калі гэтага не зрабіць, арганізм будзе страчваць вадкасць за кошт потааддзялення, што выкліча недастатковасць кровазвароту мозгу і сэрца. Таму пры цеплавым удары наступае галаўны боль, сэрцабіенне, задышка. У гэтым выпадку пацярпеўшага трэба перанесці ў цень, пакласці на спіну, прыўзняць ногі, паклаўшы што-небудзь пад калені, расшпіліць гузікі на адзенні. На галаву трэба пакласці ручнік, змочаны халоднай вадой. Можна даць яму выпіць халоднага чаю, пры моцным галаўным болі — таблетку анальгіна або амідапірына. Пры страце прытомнасці змачыце ватку нашатырным спіртам і патрымайце яе на невялікай адлегласці ад носа пацярпеўшага. Калі на целе з'явяцца сонечныя апёкі, іх неабходна змазаць вазелінам або алеем.

Памятайце аб прафілактыцы страўнікава-кішэчных інфекцый.

Строга захоўвайце правілы прафілактыкі вострых кішэчных захворванняў — дызентэрыі харчовых атручванняў, халеры. Гэтыя правілы вельмі простыя: мыйце гародніну і фрукты кіпячонай вадой, рукі перад ядой з мылам, захоўвайце ўсе прадукты, жыллё ад мух і знішчайце іх, трымайце ў належным парадку харчаблок атрада, ужывайце ваду і малако толькі ў кіпячоным выглядзе. Пры выяўленні хворага з падазрэннем на страўнікава-кішэчнае захворванне тэрмінова адпраўляйце яго на лячэнне да ўрача.

Аб траўмах і крывацёках

Калі з чалавекам здарылася няшчасце і ён атрымаў траўму, неабходна аказаць яму даўрачэбную дапамогу. Пры пераломе канечнасці забяспечце ёй нерухомасць з дапамогай спецыяльнай шыны або падручных сродкаў — картону, палкі, галіны дрэва і г. д. Для гэтага шына прыкладваецца да пашкоджанай канечнасці (спачатку неабходна абкласці яе ватай або мяккай пракладкай) так, каб захапіць не менш двух суставаў і прыбінтаваць канечнасць да шыны. У такім стане хворага можна транспарціраваць у бальніцу.

Пры крывацёках галоўнае месца адводзіцца аказанню першай дапамогі на месцы здарэння. Трэба спыніць крывацёк з дапамогай жгутоў, бінтоў, падручных сродкаў. Умець карыстацца імі абавязаны кожны. Спыненне крывацёку з дапамогай ціснучай павязкі — найбольш просты і даступны спосаб. Пажадана выкарыстоўваць перавязачны пакет або стэрыльны бінт, у крайнім выпадку кавалак любой тканіны.

Калі для спынення крывацёку накладваецца жгут, то знаходзіцца ён на пашкоджанай канечнасці павінен не больш дзвюх гадзін, інакш канечнасць можа амярцвець.

Пацярпеўшага неабходна ў абавязковым парадку як мага хутчэй даставіць у бальніцу.

Спадзяёмся, што ўсе нашы парады дапамогуць вам пазбегнуць захворванняў, траўм у час працоўнага семестра.

С. ПІМАШЭНКА,
загадчык сектара медпадрыхтоўкі і ТБ абласнога штаба студэнцкіх атрадаў.

НА БЛАКІТНАЙ МАГІСТРАЛІ СОЖА.

СПОРТ

Першыя сярод ВНУ

Сёлета была праведзена абласная спартакіяда навучэнцаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і студэнтаў ВНУ па 8 відах спорту. У ёй прынялі ўдзел 18 сярэдніх спецыяльных і 5 вышэйшых навучальных устаноў. У залік спартакіяды ішлі 6 лепшых вынікаў па відах спорту.

Прэзідыум Гомельскага абласнога савета УДФСТ прафсаюзаў падвёў вынікі абласной спартакіяды і прыняў адпаведную пастанову.

Па групе ВНУ першае месца заваяваў наш універсітэт (старшыня спартклуба Д. М. Жаркоў, загадчык кафедры фізвыхавання В. А. Каляда). Наша каманда набрала 156 ачкоў, на 7 ачкоў апярэдзіўшы мінулагодніх пераможцаў спартакіяды — спартсменаў БІІЧТа. Нашы студэнты аказаліся мацнейшымі ў настольным тэнісе, валейболе, баскетболе, міні-футболе, летнім комплексе ГПА, лёгкаатлетычным кросе, і гэтага хапіла, каб стаць недасягальнымі ў турнірнай табліцы.

З поспехам нашых спартсменаў і іх трэнераў цёпла павіншаваў прарэктар па вучэбнай рабоце М. В. Селькін.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 3-11, тэл. 57-16-52.

«Гомельскі універсітэт» — орган парткома, рэктората, профсоюзных комитетов, комитета ЛКСМБ Гомельского государственного университета. Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзярж. камітэта БССР па друку. Гомель, Савецкая, 1.

Аб'ём — 1 друк. арк. Тыраж 2000 экз. Заказ 334.